

B. VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ, SPRÁVNÍ RÁMEC

B.1. Vymezení zájmového území

Jihočeský kraj představuje poměrně geograficky uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina s Českobudějovickou a Třeboňskou pánví. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou žulovou vrchovinou, na východě Českomoravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. Kraj má rozlohu 10 056 km², což je 12,8% rozlohy ČR. Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 - 600 m. Nejvyšším místem je šumavský vrchol Plechý (1 378 m), místem s nejnižší nadmořskou výškou je hladina Orlické přehrady (330 m).

Životní prostředí kraje lze v rámci ČR charakterizovat jako méně narušené. Zejména chráněná území přírody, tvořící cca 28% rozlohy kraje, jsou oblastmi vysoké úrovně životního prostředí. Budějovická a Táborská sídelní aglomerace jsou naopak oblastmi s narušeným až silně narušeným životním prostředím.

Základní představu o Jihočeském kraji v porovnání s ostatními kraji České Republiky dává následující tabulka, v které je uvedeno procentuelní zastoupení jednotlivých ploch na území jednotlivých krajů a průměrné hodnoty pro celou ČR.

ČR, kraje	Zemědělská půda	z toho		
		orná půda	zahrady, ovocné sady	trvalé travní porosty
Česká republika	54	39	3	12
Hl. m. Praha	42	31	9	2
Středočeský	61	50	3	6
Jihočeský	49	32	1	16
Plzeňský	51	35	2	14
Karlovarský	38	17	1	19
Ústecký	52	35	3	13
Liberecký	44	22	3	20
Královéhradecký	59	41	3	15
Pardubický	61	44	3	13
Vysočina	61	47	2	12
Jihomoravský	60	50	4	4
Olomoucký	54	40	3	10
Zlínský	49	32	3	14
Moravskoslezský	51	32	3	16

Zdroj: ČSU

ČR, kraje	Nezemědělská půda	z toho			
		lesní pozemky	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní
Česká republika	46	34	2	2	9
Hl. m. Praha	58	10	2	10	36
Středočeský	39	28	2	2	8
Jihočeský	51	37	4	1	8
Plzeňský	49	39	2	1	7
Karlovarský	62	43	2	1	16
Ústecký	48	30	2	2	15
Liberecký	56	44	2	2	8
Královéhradecký	41	31	2	2	7
Pardubický	39	29	1	2	7
Vysočina	39	30	2	1	6
Jihomoravský	40	28	2	2	8
Olomoucký	46	35	1	2	9
Zlínský	51	40	1	2	8
Moravskoslezský	49	35	2	2	9

Zdroj: ČSU

Pro Jihočeský kraj jsou charakteristické vodní plochy, které zaujímají největší podíl z plochy kraje (4%) v porovnání s ostatními kraji. Oproti celorepublikovému průměru mají jižní Čechy více trvalých travních porostů a lesních pozemků. Naopak méně plochy zaujímá orná půda, ovocné sady a zahrady, zastavěné plochy a ostatní.

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. K 31.12.2004 měl 625 509 obyvatel, což představuje hustotu osídlení 62,2 obyvatele na km². Zalidnění kraje je značně nerovnoměrné. V pěti největších městech žije více než třetina obyvatel. Naproti tomu nejmenší obce do 200 obyvatel tvoří téměř polovinu z celkového počtu obcí, ale žije v nich pouze 4,5% obyvatel kraje. Největším městem jsou České Budějovice s téměř 100 tisíci obyvateli, které jsou přirozeným centrem kraje. Dalšími velkými městy jsou Tábor (37 tis.obyvateľ), Písek (30 tis.obyvateľ), Strakonice (25 tis.obyvateľ) a Jindřichův Hradec (23 tis.obyvateľ). Celkem je v kraji v současné době 623 samosprávných obcí s téměř 2 000 osadami.

Abecední seznam obcí (včetně katastrálních území) s jejich příslušností k ORP a PO je uveden v Příloze č. 1.

B.2. Správní rámec ochrany přírody a krajiny

V roce 2000 došlo v České republice k rozsáhlé reformě státní správy a samosprávy, tato změna se projevila rovněž na úseku ochrany životního prostředí. Státní správa, kterou do té doby vykonávaly okresní úřady dle zákona č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech, ve znění pozdějších předpisů, a to prostřednictvím svých referátů životního prostředí, přešla na krajské úřady. V Jihočeském kraji bylo vymezeno 7 okresů (České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor).

Základním cílem reformy územní veřejné správy byla její decentralizace a odstranění zbytečné dekoncentrace. Proto byly přesunuty kompetence, které dosud měly státní správní úřady (tj. především okresní úřady) na samosprávu, ať již do samostatné (zřizovatelské funkce) nebo přenesené působnosti (správní rozhodování).

Po zrušení okresních úřadů jako institucionálních státních správních úřadů (okresy jako územní jednotky stále existují) převzalo 1. ledna 2003 podle zákona č. 314/2002 Sb. zhruba 80 % jejich působnost 205 obcí s rozšířenou působností (tzv. obce III. stupně). Správní obvody těchto obcí jsou vymezeny vyhláškou ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. pomocí katastrálních území obcí, které do něj spadají. Při jejich vymezování se vycházelo z hranic krajských a většinou i hranic okresních. Rozsah mnoha těchto obvodů se tak nekryje se skutečnou spádovou oblastí jejich centra. Protože území většiny dosavadních okresů bylo při této správní reformě rozčleněno do dvou až tří správních obvodů obcí s rozšířenou působností, jsou hovorově obce III někdy označovány jako „malé okresy“.

Na základě reformy veřejné správy vzniklo v Jihočeském kraji 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, kterými jsou: Blatná, České Budějovice, Český Krumlov, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Milevsko, Písek, Prachatice, Soběslav, Strakonice, Tábor, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou, Vimperk, Vodňany.

Krajské úřady zřídily své odbory životního prostředí, které v mnohém převzaly kompetence dosavadních referátů životního prostředí okresních úřadů. Jejich pravomoci jsou tak v konečné fázi širší, než jaké má Ministerstvo životního prostředí, protože tyto odbory mají na starosti např. i myslivost a rybářství.

B.2.1. Správní obvod Jihočeského kraje a jeho kompetence

Sídlem krajského úřadu Jihočeského kraje jsou České Budějovice. Součástí krajského úřadu je Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví.

Sídlo: hlavní budova – U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice 370 76
druhá budova – B. Němcové 49/3 České Budějovice 370 76

Internet: www.kraj-jihocesky.cz

Působnost orgánů kraje je stanovena jednotlivými speciálními zákony z oblasti práva životního prostředí, resp. je na tyto zákony přenesena zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních

úřadů dle zákona č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech, ve znění pozdějších předpisů. Další podrobnosti v reformě veřejné správy pak upravil i zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích.

Působnost kraje v ochraně přírody a krajiny:

Kraje zpracovávají ve spolupráci s ministerstvem prognózy, koncepce a strategie ochrany přírody ve své územní působnosti, nejde-li o národní park nebo chráněnou krajinnou oblast, národní přírodní rezervaci, národní přírodní památku nebo jejich ochranné pásmo.

Krajské úřady ve svém správním obvodu, nejde-li o území národního parku nebo chráněné krajinné oblasti nebo jejich ochranného pásma:

- vydávají nařízení o zřízení přírodního parku včetně omezení využití jeho území a nařízení o zřízení přírodní rezervace a o zřízení přírodní památky včetně stanovení jejich bližších ochranných podmínek a zajišťují péči o tato území
- na území přírodního parku, přírodní rezervace, přírodní památky mohou omezit vstup z důvodu ochrany přírody, není-li k tomu příslušné ministerstvo životního prostředí
- vymezují a hodnotí regionální systém ekologické stability
- vydávají závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov
- udělují výjimky ze zákazů stanovených pro jeskyně a vydávají povolení k činnostem v jeskyních
- rozhodují o omezení výkonu práva myslivosti a rybářství v přírodních rezervacích
- udělují výjimky ze zákazu v přírodních rezervacích
- vydávají souhlasy k činnostem stanoveným v bližších ochranných podmínkách přírodních rezervací a přírodních památek
- vydávají předchozí souhlasy k činnostem na území ochranných pásem přírodních rezervací a přírodních památek
- schvalují plány péče o přírodní rezervace a přírodní památky
- sjednávají smlouvy o zřízení přírodních rezervací a přírodních památek včetně jejich ochranných pásem
- vydávají předchozí stanovisko a mohou uložit náhradní ochranné
- zajišťují záchranné programy ohrožených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
- povolují výjimky z ochranných podmínek ohrožených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
- mohou vyzvat k prokázání povoleného způsobu nabytí zvláště chráněné rostliny, zvláště chráněného živočicha, ptáka nebo rostliny a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv včetně druhů rostlin a živočichů chráněných zvláštním právním předpisem a vyzvat k prokázání totožnosti
- vedou výpisy z ústředního seznamu ochrany přírody pro svůj správní obvod
- podávají návrhy na vyvlastnění za účely ochrany přírody a krajiny

- stanovují fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat
- ukládají pokuty
- odebírají nedovoleně držené jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu
- vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny
- spolupracují s ostatními správními úřady a orgány na zajišťování ekologické výchovy a vzdělání
- jsou odvolacími orgány proti rozhodnutím vydaným obecním úřadem, pověřeným obecním úřadem nebo obecním úřadem obce s rozšířenou působností,
- vydávají souhlas v ptačích oblastech a zajišťují péči o ně, pokud k tomu není příslušná správa národního parku nebo správa chráněné krajinné oblasti
- vydávají stanoviska ke koncepcím a záměrům, které mohou ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a ukládají kompenzační opatření
- vydávají osvědčení o evidenci a souhlas pro zvláště chráněné živočichy

B.2.2. Správní obvody obcí s rozšířenou působností a jejich kompetence

Na území Jihočeského kraje je ustanoveno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP), kterými jsou: České Budějovice, Trhové Sviny, Týn nad Vltavou (okres České Budějovice), Český Krumlov, Kaplice (okres Český Krumlov), Dačice, Jindřichův Hradec, Třeboň (okres Jindřichův Hradec), Milevsko, Písek (okres Písek), Prachatice, Vimperk (okres Prachatice), Blatná, Strakonice, Vodňany (okres Strakonice), Soběslav, Tábor (okres Tábor). Obce s rozšířenou působností jsou mezičlánkem veřejné správy mezi kraji a obcemi.

Správní obvody rozšířené působnosti těchto obcí jsou vymezeny vyhláškou ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. výčtem obcí, které do nich spadají. Protože území většiny dosavadních okresů bylo při správní reformě rozčleněno do dvou až tří správních obvodů obcí s rozšířenou působností, jsou hovorově obvody rozšířené působnosti obcí III. stupně někdy označovány jako „malé okresy“. Do roku 2006 některé správní obvody rozšířené působnosti obcí zasahovaly v rámci samosprávného kraje do více okresů. Podle vyhlášky 513/2006 Sb., která nabyla účinnosti 1. ledna 2007, se hranice okresů změnilly tak, že již správní obvod žádné obce s rozšířenou působností nezasahuje mimo vlastní okres.

Působnost ORP v ochraně přírody a krajiny:

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o národní park nebo chráněnou krajinnou oblast nebo jejich ochranné pásmo:

- vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability
- vedou výpisy z ústředního seznamu ochrany přírody ve svém správním obvodu,

- mohou vyzvat k prokázání povoleného způsobu nabytí zvláště chráněné rostliny, zvláště chráněného živočicha, ptáka nebo rostliny a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv a vyzvat k prokázání totožnosti
- stanovují fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat.
- vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny
- rozhodují o možnosti a podmínkách uvedení do původního stavu a ukládají povinnosti provést přiměřená náhradní opatření
- ukládají pokuty za přestupky vyjma pokud se jedná o jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu
- ukládají pokuty za protiprávní jednání vyjma pokud se jedná o jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu
- odebírají nedovoleně držené jedince, vyjma jedinců druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu

B.2.3. Správní obvody pověřených obcí a jejich kompetence

V kraji bylo ustanoveno 38 správních obvodů obcí s pověřenými obecními úřady (PO): České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Nové Hrady, Trhové Sviny, Týn nad Vltavou a Zliv (okres České Budějovice), Český Krumlov, Horní Planá, Kaplice, Vyšší Brod (okres Česká Krumlov), České Velenice, Dačice, Jindřichův Hradec, Nová Bystřice, Slavonice, Suchdol nad Lužnicí, Třeboň (okres Jindřichův Hradec), Milevsko, Mirovice, Mirovice, Písek, Protivín (okres Písek), Netolice, Prachatice, Vimperk, Volary (okres Prachatice), Blatná, Strakonice, Vodňany, Volyně (okres Strakonice), Bechyně, Mladá Vožice, Sezimovo Ústí, Soběslav, Tábor, Veselí nad Lužnicí (okres Tábor) a VÚ Boletice.

Pověřeným obecním úřadem se rozumí obecní úřad v obcích, které jsou stanoveny na základě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ze dne 13. června 2002. Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. ze dne 15. srpna 2002.

Působnost PO v ochraně přírody a krajiny:

Obecní úřady pověřených obcí ve svém správním obvodu, nejde-li o národní park nebo chráněnou krajinnou oblast, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a jejich ochranných pásem:

- vydávají závazná stanoviska k zásahům do registrovaných krajinných prvků a registrují významné krajinné prvky,
- vyhláší památné stromy a jejich ochranná pásma, zajišťují jejich ochranu, popřípadě ruší jejich ochranu
- podílejí se na vytváření ústředního seznamu ochrany přírody pro svůj správní obvod

- vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení cest

B.2.4. Obce a jejich kompetence

Na území Jihočeského kraje se nachází 623 obcí a je stanoveno 1 615 katastrálních území. Abecední seznam obcí (včetně katastrálních území) s jejich příslušností k ORP a PO je uveden v Příloze č. 1.

Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, jehož územní celek je vymezen hranicemi obce. Je veřejnoprávní korporací, disponující vlastním majetkem a vystupující v právních vztazích svým jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, přičemž při plnění svých úkolů chrání rovněž veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.

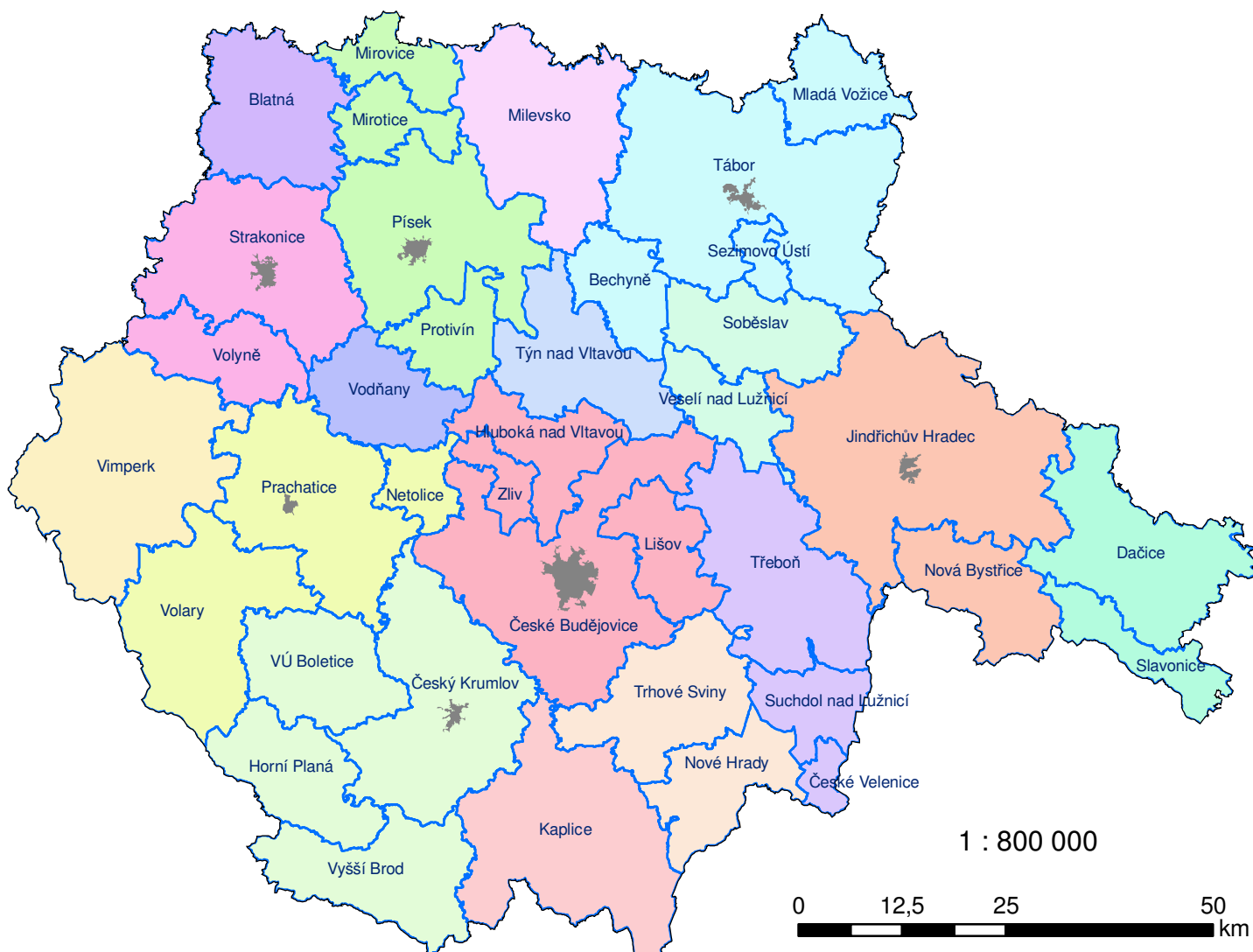
Působnost obcí v ochraně přírody a krajiny :

Obecní úřady ve svém správním obvodu:

- povolují s výjimkou území národních parků kácení dřevin a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin, ukládají náhradní výsadbu s výjimkou území národních parků a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě
- vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách ve svém správním obvodu

KONCEPCE OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY JIHOČESKÉHO KRAJE

Správní členění

Správní členění - obce s rozšířenou působností (ORP), pověřené obecní úřady (POU)

ORP

Blatná	Trhové Sviny
Dačice	Tábor
Jindřichův Hradec	Týn nad Vltavou
Kaplice	Třeboň
Milevsko	Vimperk
Prachatice	Vodňany
Písek	České Budějovice
Soběslav	Český Krumlov
Strakonice	

POU

□ název POU

B.2.5. Ministerstvo životního prostředí a jeho kompetence

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) bylo zřízeno 19. prosince 1989 zákonem ČNR č. 173/1989 Sb. k 1. lednu 1990 jako ústřední orgán státní správy a orgán vrchního dozoru ve věcech životního prostředí.

Sídlo: Vršovická 65, Praha 10, 100 10

OVSS II – Mánesova 3, České Budějovice 370 01

Internet: www.env.cz

Rozsah jeho působnosti a pravomocí upravuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, a dále celá řada zákonů upravující ochranu jednotlivých složek životního prostředí, ekosystémů či před zdroji ohrožení.

Ministerstvo životního prostředí je i ústředním orgánem státní správy pro:

- ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod (na úseku vod je kompetence dělená s Ministerstvem zemědělství),
- ochranu ovzduší,
- ochranu přírody a krajiny,
- ochranu zemědělského půdního fondu,
- nakládání s obaly a odpady z obalů (zčásti),
- výkon státní geologické služby, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, geologické práce a ekologický dohled nad těžbou,
- myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích,
- posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí (včetně těch, které přesahují hranice státu),
- problematiku geneticky modifikovaných organismů a produktů,
- státní ekologickou politiku
- spravuje Fond tvorby a ochrany životního prostředí České republiky
- zabezpečuje kompatibilitu s předpisy ES a dalšími mezinárodními smlouvami, k nimž se ČR zavázala

Dále ministerstvo vykonává koordinaci postupu všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy ve věcech životního prostředí a zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí, včetně plošného monitoringu na celém území ČR.

Ministerstvo životního prostředí postupně ztratilo některé své kompetence a pravomoci, a to např. v oblasti územního plánování (v roce 1992) a lesního hospodářství (v roce 1996), která přešla na jiná ministerstva. Ministerstvu životního prostředí jsou přímo podřízeny Česká inspekce životního prostředí a Státní fond životního prostředí ČR.

Působnost MŽP v ochraně přírody a krajiny :

- zpracovává ve spolupráci s kraji v samostatné působnosti prognózy a koncepce strategie ochrany přírody v České republice

-
- koordinuje státní vědeckovýzkumnou činnost v oboru ochrany přírody a krajiny
 - spolupracuje s Ministerstvem školství České republiky v zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání
 - zabezpečuje mezinárodní spolupráci České republiky v oboru ochrany přírody a krajiny
 - podává Komisi zprávy a informace požadované právními předpisy Evropských společenství v oblasti ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a jejich stanovišť
 - provádí vymezení a hodnocení nadregionálního systému ekologické stability
 - vydává prováděcí právní předpisy, kterými se vyhláší národní přírodní rezervace a národní přírodní památky, zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a nerostů a jimiž se stanoví bližší podmínky jejich ochrany, a dále vydává prováděcí právní předpisy pro národní přírodní rezervace a národní přírodní památky
 - vymezuje zóny ochrany přírody národních parků, chráněných krajinných oblastí
 - schvaluje plán péče o národní park, národní přírodní rezervaci a národní přírodní památku a plán péče chráněné krajinné oblasti
 - zajišťuje záchranné programy kriticky ohrožených a silně ohrožených druhů rostlin a živočichů
 - uděluje výjimky z ochranných podmínek nerostů
 - uděluje souhlasy k činnostem v národních přírodních rezervacích a v národních přírodních památkách a výjimky z ochranných podmínek v těchto územích, pokud je nepřenese na správu,
 - je odvolacím orgánem proti rozhodnutím vydaným orgánem kraje v přenesené působnosti či správou
 - vykonává funkci ústředního orgánu státní správy ve věcech lesního hospodářství národních parků a schvaluje lesní hospodářské plány pro lesy v národních parcích a jejich ochranných pásmech
 - vydává povolení k vývozu paleontologických nálezů, k vývozu zvláště chráněných nerostů, k výzkumu v národních přírodních rezervacích, národních přírodních památkách a kriticky či silně ohrožených druhů rostlin a živočichů
 - vydává souhlas k vývozu či dovozu rostlin a živočichů chráněných mezinárodními úmluvami
 - vykonává působnost orgánu ochrany přírody na pozemcích určených pro účely obrany státu
 - oznamuje záměr vyhlášení národního parku, chráněné krajinné oblasti a národní přírodní rezervace
 - vydává předchozí stanovisko ke způsobu běžného obhospodařování
 - vydává souhlas k zásahům proti škůdcům a v případech mimořádných okolností a nepředvídatelných škod v lesích v národních parcích
 - vydává sdělení o sporných lokalitách a o lokalitách, které podléhaly předběžné ochraně, ale nebyly zařazeny do evropského seznamu
 - uděluje výjimky ze zákazů stanovených pro evropsky významné lokality, které ještě nejsou součástí zvláště chráněného území
-

- koordinuje postup krajských úřadů a správ při vydávání stanovisek ke koncepcím a záměrům, které mohou ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a při ukládání kompenzačních opatření
- podává žádosti o stanovisko u Komise jde-li o negativní vliv na lokalitu s prioritními typy stanovišť nebo prioritními druhy
- vydává stanoviska k žádostem o finanční příspěvek z fondů Evropské unie
- je dotčeným orgánem státní správy při projednávání územního plánu velkého územního celku,
- ruší opatření správy, jsou-li v rozporu se zákonem, jiným právním předpisem vydaným na základě zákona a v jeho mezích, usnesením vlády nebo směrnicemi ústředních správních úřadů a nejde-li o rozhodování ve správním řízení
- je oprávněno zřídit příspěvkovou organizaci za účelem zajištění ochrany, péče a provozu zpřístupněných jeskyní
- řídí činnost správ a plní jiné úkoly stanovené tímto zákonem

B.2.6. Správa Národního parku Šumava a její kompetence

Národní park a Chráněná krajinná oblast Šumava.

1. *Vyhlášení:* Výnosem ministerstva kultury ČR čj. 22.927/78 dne 11.12. 1978 jako chráněná krajinná oblast. Nařízením vlády ČR č. 164/91 dne 20.3. 1991 vyhlášen národní park.

2. *Sídlo správy NP a CHKO Šumava:* 1.máje 260, 385 01 Vimperk

3. *internet:* www.npsumava.cz

Národní park Šumava byl zřízen nařízením vlády č. 163/1991 Sb. Posláním národního parku je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, jakož využití území národního parku k turistice a rekreaci nezhoršující přírodní prostředí. Hospodářské a jiné využití národního parku musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů. Poslání NP a bližší ochranné podmínky se vyhláší zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Odbornou organizací pro ochranu přírody, zabezpečení strážní, kontrolní a informační služby, provádění sanačních, údržbářských a jiných nezbytných prací a kulturně výchovnou činnost je na území národního parku Správa národního parku Šumava se sídlem ve Vimperku. Správu zřizuje a řídí Ministerstvo životního prostředí České republiky, které schvaluje její statut a jmenuje jejího ředitele. Správa musí být přizvána ke každému řízení a jednání, které se týká zájmů ochrany přírody i rozvoje národního parku.

K posouzení všech důležitých dokumentů řízení a ochrany národního parku a k přípravě závažných rozhodnutí, zejména k přijetí plánu péče o národní park, územních plánů a lesních hospodářských plánů slouží Rada národního parku Šumava, která je iniciativním a konzultačním orgánem Správy. Členy Rady jsou zástupci obcí, dotčených okresních úřadů, nejvýznamnějších hospodářských

podniků a podnikatelů na území národního parku a vědečtí a odborní pracovníci. Členy Rady jmenuje a odvolává a jednání Rady svolává ředitel Správy.

Působnost správ NP a CHKO v ochraně přírody a krajiny:

- vedou výpisy z ústředního seznamu ochrany přírody v obvodu své územní působnosti
- mohou si vyhradit působnost obce v kácení dřevin, vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě jsou-li pro to závažné důvody
- projednávají a ukládají pokuty za přestupky a protiprávní jednání na území národních parků a chráněných krajinných oblastí
- vydávají vyhlášky o zřízení přírodních rezervací a přírodních památek
- přezkoumávají rozhodnutí orgánů obcí vydaná ve správním řízení na úseku ochrany přírody a krajiny
- jsou oprávněny stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat
- jsou oprávněny vyžadovat odstranění následků neoprávněných zásahů
- jsou oprávněny odebírat nedovoleně držené jedince zvláště chráněných druhů
- jsou oprávněny vyžadovat prokázání původu a totožnosti zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
- udělují výjimky ze zákazů stanovených pro jeskyně, vydávají povolení k činností v jeskyních
- vydávají stanoviska ke koncepcím a záměrům, které mohou ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a ukládají kompenzační opatření
- vydávají souhlas v ptačích oblastech, na jejichž území se nachází národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace nebo národní přírodní památka, a zajišťují péči o ně
- udělují výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných kriticky a silně ohrožených druhů rostlin a živočichů, vydávají osvědčení a souhlas, jsou oprávněny k vydání omezujících nařízení pro obvod své působnosti
- plní zároveň úkoly odborných organizací ochrany přírody ve svých územních obvodech. Přitom zejména provádějí potřebné inventarizační přírodovědné průzkumy, dokumentaci a šetření v ochraně přírody, spolupracují s výzkumnými a vědeckými pracovišti, zajišťují strážní, informační a kulturně výchovnou činnost. zajišťují péči o zvláště chráněná území ve své územní působnosti.
- vykonávají na území národních parků působnost svěřenou podle zvláštních předpisů krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, obcím a pověřeným obecním úřadům na úseku rybářství a ochrany zemědělského půdního
- navrhuje plán péče o národní park, vydávají vyhlášku o návštěvním řádu národního parku a poplatcích v národním parku, povolují výzkumnou činnost na území národních parků a zřizují radu

B.2.7. Správy CHKO a jejich kompetence

Chráněná krajinná oblast Šumava.

1. *Vyhlášení:* Výnosem ministerstva kultury ČR čj. 22.927/78 dne 11.12. 1978
2. *Sídlo správy NP a CHKO Šumava:* 1.máje 260, 385 01 Vimperk
3. *internet:* www.npsumava.cz

Chráněná krajinná oblast Třeboňsko.

1. *Vyhlášení:* Výnos ministerstva kultury ČSR č. 22.737/79 dne 15.11. 1979 jako chráněná krajinná oblast. Zároveň od roku 1977 biosférická rezervace UNESCO.
2. *Sídlo správy CHKO Třeboňsko:* Valy 121, 379 01 Třeboň
3. *internet stávající:* www.trebonsko.ochranaprirody.cz
internet výhledový: www.trebonsko.nature.cz, www.nature.cz

Chráněná krajinná oblast Blanský les.

1. *Vyhlášení:* Vyhláškou Ministerstva kultury ČSR čj. 197/90 dne 8.12. 1989
2. *Sídlo správy CHKO Blanský les:* Vyšný 59, 381 01 Český Krumlov
3. *internet stávající:* www.blanskyles.ochranaprirody.cz
internet výhledový: www.blanskyles.nature.cz, www.nature.cz

Chráněná krajinná oblast (CHKO), je dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, případně s dochovanými památkami historického osídlení.

Správa chráněné krajinné oblasti má na území CHKO pravomoci státní správy, tedy vede správní řízení a stavební řízení. Všechny správy CHKO sdružuje jedna zastřešující organizace – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) se sídlem v Praze.

Význam chráněné krajinné oblasti spočívá ve vyhlášení maloplošných chráněných území a často i v možném územním překrytí CHKO s mezinárodně významnými ptačími oblastmi (IBA) a s chráněnými oblastmi přirozené akumulace vod.

Posláním CHKO je ochrana všech hodnot krajiny a jejich přírodních zdrojů. Jedná se zejména o povrchové utváření krajiny včetně vodních toků, její vegetační kryt a volně žijící živočichy, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu, urbanistickou podobu obcí a architekturu staveb. Jeho naplňování neznamena pouze péči o existující přírodní a krajinné hodnoty, ale i jejich obnovu při současném hledání rovnováhy mezi hospodářským a rekreačním využíváním krajiny a ochranou přírody.

Působnosti správ CHKO v ochraně přírody a krajiny je uvedena v předchozí kapitole.

B.2.8. Česká inspekce životního prostředí a její kompetence

Sídlo Oblastního inspektorátu ČIŽP České Budějovice: Dr. Stejskala 6, P.O.BOX 32, 370 01 České Budějovice
Internet: www.cizp.cz

Česká inspekce životního prostředí je jedním ze speciálních orgánů státní správy. V České republice vykonává státní dozor ve věcech životního prostředí a nahradila tak dřívější inspekční orgány na úseku ochrany vod a ovzduší. Byla zřízena zákonem č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Je zvláštním orgánem státní správy s celorepublikovou (celostátní) působností a je podřízena Ministerstvu životního prostředí. Českou inspekci životního prostředí tvoří ústředí a oblastní inspektoráty, kdy v čele tohoto orgánu stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr životního prostředí. Inspekce je rozpočtovou organizací (právníckou osobou).

Česká inspekce životního prostředí v rámci své působnosti zejména vykonává dozor nad dodržováním právních norem, provádí kontrolu uložených opatření a vyžaduje odstranění zjištěných nedostatků nebo ukládá jejich nápravu. Její základní funkce se tedy člení na kontrolní, sankční a nápravné. V závažných případech může nařídit zastavení nebo omezení provozu zdroje znečišťování životního prostředí, má právo ukládat pokuty za porušování právních norem, ale především preventivní nebo nápravná opatření. Na některých úsecích ochrany životního prostředí má také pravomoci povolovací či se podílí na vyměřování poplatků. Inspekce má ze zákona stanovené pravomoci na úsecích ochrany ovzduší, vody, lesa, přírody a krajiny, nakládání s odpady a obaly, chemickými látkami, geneticky modifikovanými organismy, integrované prevence a havárie. Nemá tedy pravomoci na úsecích ochrany půdy a ve věcech horních a geologických.

Právní postavení České inspekce životního prostředí a jejích inspektorátů je upraveno nejen zákonem č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ale i různými složkovými zákony.

Působnost v ochraně přírody a krajiny:

- dozírá, jak jsou orgány veřejné správy vyjma ústředních orgánů, právníckými a fyzickými osobami dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkající se ochrany přírody a krajiny
- zjišťuje a eviduje případy ohrožení a poškození přírody a krajiny, jejich příčiny a osoby odpovědné za jejich vznik nebo trvání
- je oprávněna vyžadovat prokazování původu a totožnosti zvláště chráněného druhu, je oprávněna stanovit fyzickým a právníckým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat
- je oprávněna rozhodovat o možnosti a podmínkách uvedení do původního stavu a ukládá povinnost provést přiměřená náhradní
- je oprávněna odebírat nedovoleně držené jedince zvláště chráněných druhů
- je oprávněna v případech hrozící škody nařídit omezení, případně zastavení škodlivé činnosti až do doby odstranění jejich nedostatků a příčin.

- ukládá právnickým a fyzickým osobám pokuty za porušení povinností při ochraně přírody a krajiny, může zahájit řízení o uložení pokuty pouze tehdy, nezahájil-li je již obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo správa

B.2.9. Agentura ochrany přírody a její postavení v ochraně přírody

Sídlo AOPK ČR středisko České Budějovice: nám. Přemysla Otakara II. 34, 370 01 České Budějovice
Internet: www.aopk.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky – AOPK ČR – je organizační složka státu, zajišťující prostřednictvím 24 správ chráněných krajinných oblastí speciální státní správu pro území CHKO, pro silně ohrožené a kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů a pro vybrané ptačí oblasti vymezené jako součást soustavy NATURA 2000.

Dále z pověření Ministerstva životního prostředí a na základě zákona zabezpečuje praktickou péči o desítky národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací a přírodních památek. Zajišťuje monitoring stanovišť a druhů v zájmu Evropské unie a realizuje praktickou péči o krajinu. AOPK ČR tvoří ředitelství se sídlem v Praze a 37 regionálních pracovišť: 24 správ CHKO a 13 krajských středisek.

AOPK ČR řídící se mimo jiné zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, se zabývá získáváním, zpracováním a dokumentací širokého okruhu dat z oblasti ochrany přírody a krajiny včetně vedení centrální dokumentace - Ústředního seznamu ochrany přírody. Zpracovává plány péče o chráněné krajinné oblasti, formulující vlastní strategii ochrany území. Dále usměřuje a kontroluje tok finančních prostředků ze státních programů. Zajišťuje strážní, informační a osvětovou činnost.

B.2.10. Újezdní úřad vojenského újezdu Boletice a jeho kompetence

Sídlo: Boletice 3, 382 29 Boletice u Českého Krumlova
Internet: <http://www.vojujezd-boletice.cz/>

Na území vojenských Újezdů vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny újezdní úřady v rozsahu působnosti obecních úřadů, obcí s rozšířenou působností, krajů a správ, není-li k ní příslušné Ministerstvo obrany.

Působnost v ochraně přírody a krajiny:

- zpracovává ve spolupráci s ministerstvem životního prostředí prognózy, koncepce a strategie ochrany přírody
- vymezuje a hodnotí regionální systém ekologické stability
- rozhoduje o omezení výkonu práva myslivosti a rybářství v přírodních rezervacích

-
- vydává prováděcí právní předpisy, kterými se zřizují přírodní rezervace a přírodní památky a jejich ochranná pásma a stanoví jejich bližší ochranné podmínky
 - schvaluje plány péče o přírodní rezervace a přírodní památky
 - uděluje výjimky ze zákazů v přírodních rezervacích a přírodních památkách
 - podává návrhy na vyvlastnění,
 - podílí se na vytváření ústředního seznamu pro svůj územní obvod
 - spolupracuje s ostatními správními úřady na zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání
 - vykonává státní dozor v oblasti ochrany přírody a krajiny
 - je dotčeným orgánem státní správy při projednávání územního plánu velkého územního celku